

Opetusviraston lausunto kaupunginhallitukselle esityksestä uudeksi oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi

HEL 2012-016514 T 03 00 00

Esityksen pääasiallinen sisältö ja keskeiset muutosehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki. Eri laeissa olevat oppilas- ja opiskeluhuoltoa koskevat säännökset koottaisiin esityksen mukaisesti yhteen lakiin. Lakia sovellettaisiin esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ja uuden lain mukaan myös toisen asteen opiskelijoilla olisi oikeus vastaaviin opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluihin kuin perusopetuksen oppilailla. Esityksen mukaan jokaisella opetuksen ja koulutuksen järjestäjällä tulisi olla käytettävissä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja. Lisäksi laissa säädettäisiin määräajoista, joiden kuluessa opiskelijalla olisi oikeus saada psykologi- ja kuraattoripalveluja. Myös terveydenhoitajan ja lääkärin saavutettavuudesta säädettäisiin laissa.

Koulun tai oppilaitoksen sijaintikunta olisi esityksen mukaan vastuussa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä. Opiskeluhuollon painopiste siirtyisi yksilökeskeisestä opiskeluhuollosta enemmän ennaltaehkäisevään ja yhteisölliseen työhön. Laissa säädettäisiin opetuksen ja koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta laatia opiskeluhuollon hyvinvointisuunnitelma yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Suunnitelma hyväksyttäisiin osana lastensuojelulain mukaista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja se olisi otettava huomioon kuntalain 65 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten olisi laadittava koulu- ja oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma. Lisäksi laissa säädettäisiin tietosuojasta ja opiskelijoiden ja huoltajien vaikutusmahdollisuuksista opiskeluhuoltoa koskevissa asioissa. Opiskeluhuollon yleistä ohjausta ja kehittämistä varten tulisi asettaa monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä. Lisäksi kullakin oppilaitoksella tulisi olla monialainen opiskeluhuoltoryhmä. Tarpeen mukaan tulisi vielä koota asiantuntijaryhmä yksittäisen opiskelijan tuen tarvetta selvittämään ja opiskeluhuollon palveluja järjestämään.

Lähtökohtaisesti opetusvirasto pitää hyvänä asiana, että lainsäädännössä hajallaan olevat oppilas- ja opiskelijahuoltoon koskevat säännökset kootaan ja säädetään erillinen laki oppilas- ja opiskelijahuollosta. Kuntien kannalta kysymys on merkittävästä asiasta.

Esityksessä todetaan, että tarvittavat säädösmuutokset tehdään perusopetuslakiin, lukiolakiin, lakiin ammatillisesta koulutuksesta, lakiin ammatillisesta aikuiskoulutuksesta, lastensuojelulakiin ja terveydenhuoltolakiin, mutta esityksessä ei tarkemmin kerrota, mihin pykäliin ja millaisia muutoksia näihin edellä todettuihin lakeihin on tulossa. Tämän johdosta esityksen kommentointi on vaikeaa. Esityksestä puuttuu myös hallituksen esityksille tyypillinen kohta, jossa kerrotaan asiaan liittyvästä kansainvälisestä kehityksestä ja ulkomaiden vastaavasta lainsäädännöstä.

Lastensuojelulain 9 §:n 2 momentin mukaan nykyisin perusopetuslain 7 ja 8 §:ssä tarkoitettu opetuksen järjestäjä vastaa koulupsykologi- ja koulukuraattoripalveluiden järjestämisestä oppilailleen. Siten näiden palveluiden järjestäminen perusopetuksessa ei ole ollut pelkästään kunnan tehtävä. Jos oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestäminen siirtyisi pelkästään kunnan vastuulle, on sillä suuri merkitys Helsingin kannalta. Helsingissä on 68 muun opetuksen ja koulutuksen järjestäjän koulua ja oppilaitosta. Esityksen mukaan siis myös näiden Helsingin alueella sijaitsevien koulujen ja oppilaitosten opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestäminen tulisi Helsingin kaupungin vastuulle. Tämä tarkoittaa käytännössä, että perusopetuksen osalta palveluiden järjestäminen kasvaa neljäsosalla ja toisen asteen osalta lähes puolella. Esityksessä ei anneta kunnalle mahdollisuutta järjestää edellä todettuja palveluita muuten kuin itse eli kysymys on kunnan itsensä tuottamasta toiminnasta.

Esityksen mahdolliset taloudelliset vaikutukset opetusviraston kannalta

Kuten edellä on todettu, lisäkustannuksia kunnille aiheutuu siitä, että vuodesta 2014 lukien kunnan psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisvelvollisuus laajenisi lakiesityksen mukaan koskemaan myös esi- ja perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa kunnassa sijaitsevia muita koulutuksen järjestäjiä. Tällä hetkellä järjestämisvastuu on perusopetuksessa koulutuksen järjestäjällä myös yksityisten ja valtion koulujen osalta.

Helsingin kaupungin opetusviraston vuoden 2013 talousarviossa on kaupungin järjestämässä perusopetuksessa yhteensä 96 psykologin ja kuraattorin vakanssia eli yhteensä keskimäärin yksi vakanssi 387 oppilasta kohden (37 150 oppilasta). Helsingin kaupungin lukiokoulutuksessa on päiväkouluina toimivissa lukioissa 6 psykologia ja 6 kuraattoria eli keskimäärin yksi vakanssi 680 opiskelijaa kohden (8

162 opiskelijaa). Lisäksi Helsingin kaupungin aikuislukioissa on yhteensä 528 koko lukion oppimäärää suorittavaa opiskelijaa. Helsingin kaupungin oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa koulutuksessa on yhteensä 8 psykologia ja 14 kuraattoria eli keskimäärin yhtä vakanssia kohden 354 opiskelijaa (7 790 opiskelijaa). Lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa on budjettivakanssien lisäksi tällöin edellä otettu huomioon keskeyttämisen ehkäisyyn myönnetyllä määrärahalla palkatut psykologit ja kuraattorit.

Lakiesityksen taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa lakiesityksen perusteluissa todetaan, että yksityisten ja valtion peruskoulujen opetuksen järjestäjät ovat jo nyt velvollisia järjestämään psykologi- ja kuraattoripalvelut omille oppilailleen ja että ne saavat näihin palveluihin jo nykyisellään rahoituksen kuntien maksamissa peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain mukaisissa kotikuntakorvauksissa. Opetusviraston mielestä kunnan järjestämisvastuun laajentaminen kunnassa sijaitseviin muihin kouluihin on kuitenkin kunnalle lisävelvoite ja lisäkustannus myös esi- ja perusopetuksen psykologi- ja kuraattoripalvelujen osalta. Helsingin kaupungissa sijaitsevilla valtion ja yksityisissä kouluissa on perusopetuksessa noin 9 750 oppilasta, joiden psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestäminen määrällisesti Helsingin kaupungin ylläpitämän perusopetuksen tasoisena merkitsisi 25 uuden vakanssin perustamista opetusvirastoon. Tästä aiheutuisi Helsingin kaupungille noin 1,4 milj. euron vuotuinen lisäkustannus palkkoina, henkilöstösivukuluina ja muina kustannuksina.

Lakiesityksen taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa todetaan velvollisuuden järjestää psykologi- ja kuraattoripalveluja siirtyvän kunnille, jolloin yksityisen ja valtion opetuksen järjestäjän saamaa kotikuntakorvausta pienennettäisiin todellisia kustannuksia vastaavasti. Vastaavasti tämä kustannussäästö kohdennetaan uudelleen kuntien velvoitteeksi esitetyn psykologi- ja kuraattoripalveluiden rahoittamiseksi.

Opetusviraston mielestä lakiesityksen lisäkustannusta ei voida hyvittää kunnille peruspalvelujen valtionosuuslainsäädännön esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausperustetta alentamalla, koska tällöin järjestelmän rahoitus ei kohdistuisi kunnittain aiheutuneiden lisäkustannusten mukaisesti. Peruspalvelujen valtionosuuslainsäädännön mukainen esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaus maksetaan oppilaan kotikunnasta kotoisin olevien lasten määrän perusteella kaikkien Suomessa olevien koulujen osalta. Lakiesityksen mukainen psykologi- ja kuraattoripalvelujen kunnan järjestämisvelvollisuus koskee sen sijaan vain ko. kunnassa sijaitsevia kouluja ja näiden koulujen kaikkia siis myös vieraskuntalaisia oppilaita.

Lisäksi nykyistä kotikuntakorvausperustetta ei voida muutenkaan pitää käyttökelpoisena lähtökohtana kustannusten hyvittämisessä kunnittain, koska kotikuntakorvausperuste jätettiin vuosien 2012 ja 2013 osalta peruspalveluihin tehtyjen valtionosuussäästöjen ulkopuolelle ja on siten jo lähtökohtaisesti liian korkealla. Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausperuste eli yksityisten ja valtion koulujen saama julkinen rahoitus kasvaa vuosina 2012 ja 2013 yhteensä noin 13 %, joten opetusviraston mielestä kotikuntakorvausperustetta pitäisi joka tapauksessa leikata suuruusluokkaa 10 %:lla. Asia on ollut eduskunnassa esillä mm. hallinto- ja kuntaministeri Henna Virkkusen 9.10.2012 allekirjoitetussa kirjallisessa vastauksessa tehtyyn kirjalliseen kysymykseen (690/2012).

Peruspalvelujen valtionosuuslainsäädännön mukainen kotikuntakorvausjärjestelmä ei koske lainkaan lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta. Helsingin kaupungissa sijaitsevilla lukiokoulutusta antavissa muiden koulutuksen järjestäjien lukioissa on yhteensä noin 5 500 opiskelijaa sekä ammatillista peruskoulutusta antavissa muiden koulutuksen järjestäjien oppilaitoksissa on yhteensä noin 6 900 opiskelijaa. Helsingin kaupungin opetusviraston psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämistä vastuun piiriin tulee lakiesityksessä näin ollen toiselle asteelle noin 12 400 uutta opiskelijaa. Tämä vastuun laajeneminen Helsingin kaupungin järjestämien psykologi- ja kuraattoripalvelujen määrällisen tason mukaisesti arvioituna merkitsisi 28 uuden vakanssin perustamista opetusvirastoon ja noin 1,6 milj. euron vuotuista lisäkustannusta Helsingin kaupungille.

Kokonaisuutena opetusvirasto arvioi lakiesityksen merkitsevän perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osalta 53 uuden oppilashuollon vakanssin perustamistarvetta ja siitä aiheutuvana noin 3 milj. euron vuotuista lisäkustannusta Helsingin kaupungille.

Opetustointia koskevan rahoituslainsäädännön lähtökohtana on koulutuksen järjestäjäkohtainen rahoitus. Rahoituksen ja kustannusten aiheuttamisperiaatteen mukaisen kohdentamisen näkökulmasta olisi opetusviraston mielestä tarkoituksenmukaista, että psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämistä vastuu olisi jokaisella koulutuksen järjestäjällä. Koulutuksen järjestäjä voisi itse päättää toteuttaako palvelut omalla henkilökunnalla tai sopimuksella esimerkiksi sijaintikunnan kanssa. Sijaintikuntien velvollisuuksia sopimusten teko kunnassa sijaitsevien koulutuksen järjestäjien kanssa voisi lisätä edellyttäen, että koulutuksen järjestäjä on velvollinen maksamaan sovitusta palvelusta aiheutuvat todelliset kustannukset sijaintikunnalle. Yksityinen koulu tarvitsee jo nykyisellään perusopetuksen järjestämisluvan edellytyksenä perusopetuslain (21.8.1998/628) 7 § 1 momentin mukaisesti sijaintikunnan kanssa tehdyn sopimuksen.

Näissä sopimuksissa voidaan sopia myös psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä. Järjestämisvastuun jäädessä kullekin koulutuksen järjestäjälle voisivat nämä perusopetuslain 7 § 1 momentissa tarkoitetut sopimukset olla edelleen voimassa myös niissä mahdollisesti sovittujen psykologi- ja kuraattoripalvelujen osalta.

Tällä hetkellä valtionosuusjärjestelmän valtakunnallisissa kustannuspohjissa koulupsykologien ja koulukuraattorien kustannukset otetaan huomioon perusterveydenhuollon tehtävissä siltäkin osin, kun palvelut kunnassa on järjestetty opetustoimessa. Tällöin kustannukset jäävät pois opetustoimen valtionosuusjärjestelmän perusteena olevista kustannuksista eivätkä vaikuta kunnan rahoituksen perusteena oleviin yksikköhintoihin eikä muihin valtakunnallisista kustannuksista riippuviin rahoitusperusteisiin. Lakiehdotuksen mukaisesti psykologi- ja kuraattoripalvelujen merkitys ja laajuus tulevat kasvamaan, jolloin opetusviraston mielestä valtakunnallisissa kuntien rahoitukseen vaikuttavissa kustannuksissa on tarkoituksenmukaista merkitä kustannukset toteutuneiden kustannusten mukaisena sekä opetustoimen oppilashuoltoon että terveydenhuollon tehtäville.

Esityksen mahdolliset henkilöstöön liittyvät vaikutukset opetusvirastossa

Esityksen 5 §:n mukaan jokaisen oppilaitoksen käytettävissä on oltava opiskeluhuollon psykologin ja sosiaalityöntekijän palveluja. Edelleen 5 §:n mukaan psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon psykologin, sosiaalityöntekijän ja vähintään sosiaalialan alemman korkeakoulututkinnon suorittaneen kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta. Laissa ei ole aikaisemmin määritelty kuraattorin kelpoisuutta. Esityksessä on nyt rajattu kelpoisuus sosiaalityöntekijään ja vähintään sosiaalialan alempaan ammattitutkintoon. Kuraattoripalveluja antavan henkilön kelpoisuutta ei tule säätää lain tasolla, vaan työnantajan tulee edelleen päättää ko. asiasta. Mikäli laissa säädettäisiin kuraattoripalveluja antavan henkilön kelpoisuudesta, tulisi kelpoisuudeksi määrittää korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö ilman nyt esityksessä mainittuja rajauksia. Helsingin kaupungilla on hyviä kokemuksia kuraattoreista, joilla on muu kuin sosiaalialan korkeakoulututkinto esim. kasvatustieteen tai valtiotieteen maisterin tutkinto.

Esityksen mukaan koulujen ja oppilaitosten käyttöön tulee palvelu, jossa on sekä sosiaalityöntekijä, että vähintään sosiaalialan alemman korkeakoulututkinnon suorittanut kuraattori. Mikä ero on näiden kahden palvelunantajan välillä? Tämä roolitus ei käy selväksi esityksestä. Sen lisäksi mitä edellisessä kappaleessa on todettu, Helsingin kaupungissa on jo pitkään ollut oppilashuollon palvelut opetustoimessa. Toiminta Helsingin kaupungin kouluissa ja oppilaitoksissa on vakiintunutta ja

linjassa muiden opetustoimen tavoitteiden ja opetussuunnitelmien kanssa. Esityksessä puhutaan välillä psykologi- ja kuraattoripalveluista, välillä opiskeluhuollon psykologin ja sosiaalityöntekijän palveluista. Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on myös pykälän 19 kohdalla, joka liittyy opiskeluhuollon kertomuksiin, todettu, että lain tarkoituksena on siirtää koulukuraattoreiden työ toteutettavaksi kunnan sosiaalitoimessa, jonka vastuulla olisi myös 5 §:n 2 momentissa tarkoitettun sosiaalityöntekijän palvelut. Opetusviraston mielestä kunnalla tulee edelleen olla oikeus päättää toiminnan organisoinnista kunnan sisällä.

Esityksessä pykälässä 14 ehdotetaan säädettäväksi tietyt määräajat, milloin opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskusteluun henkilökohtaisesti psykologin, sosiaalityöntekijän tai kuraattorin kanssa. Kiireellisissä tapauksissa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana arkipäivänä. Laissa säädetyt määräajat ovat sinänsä kannatettavia, mutta määräaikojen vuoksi tulee kaupungin varautua myös mahdollisten voimavarojen lisäämiseen.

Opiskelijan oikeus saada edellä todettuja palveluita, voi aiheuttaa myös lisäkustannuksia tilojen osalta riippuen siitä, missä ko. palvelu järjestetään. Kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa ei ole esim. turvallisuuden kannalta asianmukaisia vastaanottotiloja. Uuden lain myötä vastaanotolla voidaan hoitaa sellaisiakin asioita, joita ei aikaisemmin ole hoidettu koulujen ja oppilaitosten tiloissa.

Ehdotuksen mahdolliset vaikutukset nykyiseen oppilas- ja opiskelijahuoltotyöhön sekä henkilötietojen käsittely, julkisuus ja salassapito opiskeluhuollossa

Esityksen 14 §:n 3 momentin mukaan vastaanotolla tehdyn arvion perusteella opiskelijalla on oikeus saada riittävä tuki ja ohjaus hänen opiskeluunsa ja kehitykseensä liittyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Ovatko pelkästään psykologi, sosiaalityöntekijä tai kuraattori oikeita henkilöitä arvioimaan esim. opiskelijan riittävän tuen ja ohjauksen tarpeen liittyen hänen opiskeluihinsa ja tarvitaanko tähän mahdollisesti lisäkoulutusta? Johtaako tämä siihen, että psykologi, sosiaalityöntekijä ja kuraattori määrittelevät riittävän tuen, joka sitten koulutuksen järjestäjän olisi toteutettava. Oppilaan ja opiskelijan riittävän tuen tarpeen arvioiminen liittyen hänen opiskeluihinsa vaatii opetushenkilöstön esim. erityisopettajien ammattitaitoa kuten nykyisinkin. Edelleen, jos opiskelijan mielestä tuki ei ole riittävää, onko hänellä oikeus saada tästä esim. muutoksenhakukelpoinen päätös.

Esityksen pykälässä 20 säädetään opiskeluhuollon rekistereistä ja pykälän ensimmäisen kappaleen kohdalla todetaan, että rekisteriin tallennetaan 13 §:n 4 momentissa tarkoitettujen asiantuntijaryhmien

päätökset. Kyseisessä 13 §:n 4 momentissa ei todeta mitään asiantuntijaryhmien päätöksistä, vaan asiantuntijaryhmän kokoamisesta. Muutenkaan esityksessä ei ole todettu, mitä kyseiset asiantuntijaryhmän päätökset mahdollisesti ovat ja mihin niistä voi valittaa.

Esityksessä on ehdotettu useamman erilaisen suunnitelman laatimista, joko koulutuksen järjestäjän ja kunnan yhdessä laatimana tai koulutuksen järjestäjän itsensä laatimana. Suunnitelmat ovat mittavia ja kuten edellä on todettu, esim. Helsingin kaupungissa koulutuksen järjestäjätahoja on monia. Opetusviraston mielestä suunnitelmien määrää voisi vähentää esim. yhdistämällä niitä.

Edelleen ehdotuksen 13 §:ssä on esitetty erilaisten opiskeluhuoltoryhmien asettamista koulutuksen järjestäjän toimesta. Jako yleisiä hyvinvointiasioita pohtivaan opiskeluhuoltoryhmään ja yksilökohtaisia asioita pohtivaan asiantuntijaryhmään on keinotekoinen, koska yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan myös opiskeluhuoltoryhmässä voidaan käsitellä yksittäisen oppilaan tai opiskelijan asioita. Yksittäistä opiskelijaa koskevan opiskeluhuoltoasian käsittelystä tulee säätää selkeästi ja ymmärrettävästi niin, että oppilaan ja opiskelijan yksityisyyden suoja tulee turvatuksi ja oppilaan ja perheen osallisuus asioiden käsittelyssä lisääntyy.

Nykyisin perusopetuslain 31 a §:n 3 momentissa säädetään, että oppilashuoltotyötä toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajiensa tai muun laillisen edustajan kanssa. Lakiesityksen 3 §:ssä 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että opiskeluhuolto toteutetaan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Esityksen 17 §:ssä säädetään opiskelijan ja hänen laillisen edustajansa asemasta opiskeluhuollossa. Nykyiseen verrattuna näyttäisi, että opiskeluhuoltotyössä korostetaan oppilaan ja opiskelijan kanssa tehtävää yhteistyötä hänen asioitaan käsiteltäessä. Huoltajan kanssa asioita käsiteltäisiin vain tarvittaessa, jos alaikäinen tai muutoin vajaavaltainen ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi kykene arvioimaan itsenäisesti asian merkitystä. Johtaako tämä nykyisin tärkeänä pidetyn huoltajan ja koulun välisen yhteistyön vähentymiseen tai vaikeutumiseen? Toisaalta on hyvä, että opiskelijan yksilökohtainen opiskeluhuolto toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja laissa säädetään selkeästi alaikäisen ja muun vajaavaltaisen määräämisoikeudesta asia- ja tilannekohtaisesti. Koska opiskeluhuolto koskee kaikkia oppilaita ja opiskelijoita esiopetuksesta toiselle asteelle, on sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöllä suuri vastuu arvioidessaan vajaavaltaisen edun toteutumista lakiesityksen 17 §:n 4 momentin mukaisissa tilanteissa.

Kuten lausunnon alussa on todettu, mahdollisia muutoksia voimassa oleviin lakeihin on vaikea arvioida, koska niistä ei kerrota esityksessä. Esityksestä jää siten epäselväksi, jääkö esim. perusopetuslain 31 a §:n 5 momentti voimaan. Kohdassa säädetään opetuksen järjestäjän velvollisuudesta järjestää tarvittava oppilashuolto kurinpitörangaistuksen tai opetuksen epäämisen johdosta. Edelleen lakiesityksen 22 §:n toisessa kappaleessa on tiukennettu perusopetuksen osalta uuden opetuksen järjestäjän oikeutta saada oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot verrattuna voimassa olevaan perusopetuslain 40 §:n 4 momenttiin. Opetusviraston mielestä tällaiselle tiukennukselle ei ole tarvetta.

Esityksessä myös todetaan, että riittäväillä opiskeluhuoltopalveluilla vähennettäisiin paineita oppilaiden ja opiskelijoiden siirtämiseen erityisopetukseen. Esityksestä ei selviä, mitä tällä tarkoitetaan. Perusopetuslain 17 §:n mukaan erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta. Oppilaalla on oikeus saada erityisen tuen päätös, jos tehostettu tuki ei riitä.

Opiskeluhuollon uudistaminen ei opetusviraston käsityksen mukaan poista lastensuojelulain 25 §:n 1 momentin mukaista opetustoimessa mm. rehtorin ja opettajan velvollisuutta tehdä lastensuojeluilmoitus, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Opiskeluhuollon rekisteriin sisältyvien tietojen salassapitoa koskevassa 21 §:n 2 kappaleessa todetaan mm., että opiskeluhuoltopalveluja toteuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt taikka niiden toimeksiannosta tai muutoin niiden lukuun opiskeluhuollon toimenpiteisiin osallistuvat ammattihenkilöt. Esityksestä ei kuitenkaan selviä, ketä näillä toimeksiannosta tai muutoin niiden lukuun osallistuvilla ammattihenkilöillä tarkoitetaan.

Esityksen 23 §:ssä säädetään valtakunnallisesta ohjauksesta. Ohjaaminen ja kehittäminen tulisi olla opiskeluhuollon osalta Opetushallituksella, koska opiskeluhuolto koskee kaikkia koulujen ja oppilaitosten henkilöstöä ja on osa koulujen ja oppilaitosten opetussuunnitelmaa. Koulutuksen järjestäjätasoisesti oppilas- ja opiskelijahuolto on osa opetussuunnitelmaa, josta vastaa koulun tai oppilaitoksen rehtori.

Opetusviraston mielestä olisi hyvä, että esityksessä arvioitaisiin, tulisiko opiskelijoiden henkilötietoja voida luovuttaa kouluista ja oppilaitoksista moniammatillisen opiskeluhuoltotyön tarpeisiin teknisen käyttöyhteyden avulla.

Opetustoimen johtaja

8.1.2013

Uudistuksesta voi seurata, että opiskelija leimautuu ”sosiaalihuollon” asiakkaaksi tultuaan palvelun piiriin. Opiskeluhuollon tulisi edelleen mahdollisista uudistuksista huolimatta säilyä ns. matalan kynnyksen palveluna lähellä oppilaitosta ja opiskelijoita.

Lisätiedot

Anu Kangaste, hallintolakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Rauno Jarnila
opetustoimen johtaja